

Ν Ε Κ Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Α Ι

SIR ARTHUR EVANS

Ὁ Ἄρθουρος Ἡβανς ὑπῆρξεν ἀρχαιολογικῶς «πορφυρογέννητος»: ὁ πατήρ του sir John Evans διεκρίθη εἰς τὴν ἐποχὴν του ὡς ἄριστος ἀρχαιολόγος, μάλιστα εἰς τὴν βρεττανικὴν καὶ βορειοευρωπαϊκὴν προῖστορίαν καὶ εἰς τὴν βρεττανικὴν νομισματολογίαν. Διέπρεψε παρὰ ταῦτα καὶ ὡς ἔξαιρετικῶς δραστήριος βιομήχανος, ἀσκήσας τὸν ἔλεγχον πέντε μεγάλων χαρτοποιείων.

Ὁ Ἄρθουρος, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς του, ἐγεννήθη τὸ 1851 παρὰ τὸ Nash Mills, ὅπου ὁ πατήρ του εἰσγάγεται, ἐστάλη εἰς τὴν ὀνομαστὴν σχολὴν Harrow καὶ τὸ 1870 ἐγένετο δεκτὸς ὡς τελειόφοιτος τοῦ Brasenose College τῆς Ὁξφόρδης.

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἤρχισεν ἐκδρομικὰς περιοδείας εἰς τὰς βαλκανικὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι τὰ μάλιστα ἐπηρέασαν τὴν μελλοντικὴν του σταδιοδρομίαν καὶ ἀπετέλωσαν εἰς τὸν χαρακτήρα του τὸ πάθος διὰ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν μειονοτήτων καὶ τῶν μικρῶν χωρῶν κατὰ τῆς ἀπληστίας τῆς αὐστριακῆς καὶ τῆς σκληρότητος τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως.

Τὸ 1877 ἐργάζεται ὁ Ἡβανς ἐν Βοσνίᾳ ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ «Μαγχεστριανοῦ Φύλακος», γοῖφων ἐπιστολὰς πλήρεις ἀγανακτήσεως διὰ τὰς τουρκικὰς θηριωδίας. Ἐν Ragusa τὸ πρῶτον συνήντησε τὴν Margaret Freeman, κόρην τοῦ διαπρεποῦς ἱστοριογράφου, συνεδέθη μετ' αὐτῆς, καὶ τέλος τὴν ἐνυμφεύθη μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ 1878. Οἱ νεόνυμφοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Ῥαγοῦσαν, ὅπου ὁ Ἄρθουρος συνέχισε τὴν ἀρθρογραφίαν του καὶ τὰς τηλεγραφικὰς ἀνταποκρίσεις πρὸς τὸν «Μαγχεστριανὸν Φύλακον» πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καταπιεζομένων Βοσνίων, τῶρα ὅμως κυρίως κατὰ τῶν Αὐστριακῶν. Διὰ τὴν δρασίαν του ταύτην ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς παλαιὰς φυλικὰς τῆς Ragusa ἐπὶ ἑπτὰ ἑβδομάδας. Μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν.

Τὸ 1883 ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον τὴν Ἑλλάδα, ὅπου εἶδε τὸν Schliemann ἀνασκάπτοντα τὸν Ὀρχομενὸν καὶ ἐγοητεύθη ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῶν γερμανικῶν ἀνασκαφῶν τῶν Μυκηνῶν.

Τὸ 1884 ἐξελέγη ἔφορος (Keeper) τοῦ Ashmolean Museum τῆς Ὁξφόρδης καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην παρέμεινε μέχρι τοῦ 1903, ὅτε

παραιτηθεὶς ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτίμου ἐφόρου (Honorary Keeper) τοῦ μουσείου τούτου. Ἦδη ἀπέβλεπεν εἰς τὴν Κρήτην ὡς ἀποδοτικὸν δι' ἐρεῦνας ἔδαφος καὶ ἡ πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀπόκλισις του ἐνισχύθη ἀναμφιβόλως τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1892, ὅτε συνήντησε τὸ πρῶτον ἐν Ῥώμῃ τὸν δραστήριον ἰταλὸν ἀρχαιολόγον Federico Halbherr καὶ ἐπληροφορήθη παρὰ τούτου τὰς ἀνασκαφικὰς του ἐπιτυχίας εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικοὺς χώρους τῆς νήσου.

Τὸ 1893 ὁ Ἦβανς ἐπλήγη ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του, ἡ ὁποία ἀπὸ τινος χρόνου ἠσθένει. Ἡ ψυχὴ του ἦτο πολὺ ἰσχυρὰ ὥστε νὰ συντριβῆ, ἀλλὰ βαθύτατα ἠσθιένθη τὴν ἀπώλειαν καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἐχρησιμοποίησε πλαισιούμενον διὰ μέλανος ἐπιστολικὸν χάρτην.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ πατήρ του ἐνυμφεύθη διὰ τρίτην φορὰν καὶ ὁ Ἀρθοῦρος ἀπέκτησεν ἑτεροθαλῆ ἀδελφὴν 40 ἔτη νεωτέραν του, τὴν μετὰ τὸν θάνατόν του συγγραφέα τῆς ἱστορίας τῆς οἰκογενείας Evans.

Τὴν 15ην Μαρτίου 1894 ὁ Ἀρθοῦρος Ἦβανς ἔφθασε διὰ πρώτην φορὰν εἰς Ἡράκλειον—τὸ ὠνόμαζε πάντοτε Candia—, ἠγόρασε μικρὰς ἀρχαιότητας καὶ ἐπεσκέφθη τὰς ἰδιωτικὰς συλλογὰς τοῦ Ἰ. Μητσοτάκη καὶ Μίνως Καλοκαιρινοῦ. Τὴν 19ην ἐπεσκέφθη τὸν χώρον τῆς Κνωσοῦ καὶ τὴν ἐπομένην τὸ Μουσεῖον τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου: συνεζήτησε μετὰ τοῦ Ἰωσήφ Χατζηδάκη τὰς δυνατότητας νὰ γίνῃ κύριος τοῦ χώρου δι' ἀνασκαφὰς καὶ προσέβη ἀμέσως εἰς ἀγορὰν τοῦ 1/4 αὐτοῦ, ἀνήκοντος ἀπὸ κοινοῦ εἰς δύο ἰδιοκτήτας. Προτοῦ τελειώσουν αἱ διαπραγματεύσεις τῆς ἀγορᾶς τοῦ συνόλου ἐξεροράγη ἡ κρητικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1896, ἡ ὁποία ὅμως, μὲ μερικὰς παραχωρήσεις τῆς Ὑ. Πύλης, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπισήμως ἐτερματίσθη. Ἐν τῷ μεταξὺ τόσον ὁ Ἦβανς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅσον καὶ ὁ Χατζηδάκης ἐν Κρήτῃ συνέλεγον ἐράνους, ὅχι ὅμως δι' ἀρχαιολογικοὺς σκοποὺς, ἀλλὰ διὰ τὰ θύματα τοῦ ἀγῶνος. Οἱ Τούρκοι δὲν ἐτήρησαν τὰς ὑποσχέσεις των καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ ἐπανάστασις ἐξέσπασεν ἐκ νέου. Ἡ Ἑλλὰς ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας κυρίως διὰ τὸ μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἑλληνικὰ στρατεύματα ἀπεστάλησαν διὰ νὰ βοηθήσουν τοὺς Κρητὰς ἀντάρτας.

Οὕτω μόλις τὸν Μάρτιον τοῦ 1898, ὅταν αἱ ἐχθροπραξίαι ἐτελείωσαν, ὁ Ἦβανς ἦλθεν εἰς Κρήτην, διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἀρχαιολογικὸν του ἔργον συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Myres καὶ τοῦ Hogarth: ἦσαν τὴν Κρήτην ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ βρετανικὰ στρατεύματα ἐλέγχοντα τὸ Ἡράκλειον.

Τὸ 1899 αἱ συνθήκαι ἐγένοντο εὐνοϊκώτεραι δι' ἀνασκαφὰς: ὁ Πρίγκηψ Γεώργιος τῆς Ἑλλάδος ἀνεκηρύχθη Ὑπατος Ἀρμοστής καὶ

τὰ τελευταῖα τουρκικὰ στρατεύματα ἐγκατέλειψαν τὴν νῆσον· εἰσηγουμένων τῶν Χατζηδάκη καὶ Ξανθουδίδου ἐψηφίσθη προκαταρκτικὸς ἀρχαιολογικὸς Νόμος, ἐγκριθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἑπάτου Ἀρμοστοῦ καὶ ἡ ἀγορὰ τοῦ χώρου Κνωσοῦ ὑπὸ τοῦ Ἡβανς ἐξησφαλίσθη.

Τὴν 23ῃν Μαρτίου ὁ Ἡβανς βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Mackenzie καὶ Fyfe ἤρχισε τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ χώρου, ὅπου ἤρχισε νὰ ἀποκαλύπτεται τὸ ἀνάκτορον τοῦ Μίνως. Τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα ἦλθον εἰς φῶς αἱ πρῶται μινωικαὶ τοιχογραφίαι καὶ πινακίδες γραφῆς· ἡ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ῥυτοφόρος» ὀνομαστὴ μινωικὴ τοιχογραφία ἀπεκαλύφθη τὴν 5ῃν Ἀπριλίου.

Τὰς ἀρχὰς τοῦ 1901 ἐδημοσιεύθη ἡ προκαταρκτικὴ ἔκθεσις τῆς πρώτης ἀνασκαφικῆς περιόδου καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὁ Ἡβανς ἀνέσκαπτε πάλιν εἰς τὴν Κνωσόν, ὅπου ὁ πατήρ του, γέρον πλεον 77 ἐτῶν, τὸν ἐπεσκέφθη· ἡ μεγάλη ὁμως κλιμαξ τοῦ ἀνακτόρου ἀνεκαλύφθη μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τελευταίου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Ἀρθούρος Ἡβανς ἐτιμήθη διὰ ἀνακηρύξεως εἰς τιμητικὰ ἀξιώματα τῶν πανεπιστημίων τοῦ Δουβλίνου καὶ τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ εἰς συνέλευσιν τῆς British Association ἐν Glasgow ἀνέγνωσε τὴν περίφημον πραγματείαν του ἐπὶ τῆς συστηματικῆς ταξινομήσεως καὶ ὑπαγωγῆς τῶν εὗρημάτων εἰς τὴν Κρητικὴν Νεολιθικὴν Περίοδον καὶ τὰς τρεῖς κυρίας περιόδους τῆς Χαλκῆς Ἐποχῆς, τὴν Πρώτο-Μέσο- καὶ Ἑστερομινωικὴν, λαβούσας τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ θρυλικοῦ βασιλέως Μίνως.

Κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη νέαι καταπληκτικαὶ ἀνακαλύψεις διεδέχθησαν ἀλλήλας εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κνωσοῦ, ἐνῶ παραλλήλως τὰ κυριώτερα διαμερίσματα τούτου ἀνεστυλοῦντο καὶ ὠλοκληροῦντο ὑπὸ τοῦ Ἡβανς μέ δαπάνην σημαντικωτέραν τῆς διὰ τὰς ἀνασκαφὰς καταβληθείσης. Πολλοὶ ἔκριναν αὐστηρῶς τὸν σοφὸν ἀνασκαφέα διὰ τὴν ὑπέρομετρον χοῆσιν σιδηροπαγοῦς σιμεντοκονιάματος (béton armé), ἀλλ' εἶναι ἀναμρισηθῆτον, ὅτι ἄνευ τοιούτων ἐργασιῶν τὸ κύριον μέρος τῶν ἐρειπίων θὰ κατεστρέφετο ἀνεπανορθώτως.

Τὸ 1906 ὁ Ἡβανς ὠκοδόμησε τὴν Ἑπαυλιν «Ἀριάδνη» ὡς βάσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς του ἐν Κνωσῷ ἐρεῦνης καὶ ὡς θερινὴν διαμονήν, ἀλλὰ παρέμεινε λόγῳ πανεπιστημιακῶν ἀσχολιῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν Ἀγγλίᾳ. Τὸ 1907 καὶ 1908 ἀνασκάπτει περὶ τὸ ἀνάκτορον καὶ ἀνακαλύπτει τὸ Μικρὸν Ἀνάκτορον, ὅπου ἐργαζόμενος ἐπληροφόρηθη τὸν θάνατον τοῦ 83ετοῦς πατρός του. Καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος παραίτησίν του ἀπὸ τὴν θέσιν του ὡς Ἐφόρου τοῦ Ashmolean Museum ὡς Ἐπίτιμος Ἐφορος δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι μέλος τοῦ διοικοῦντος συμβουλίου τοῦ μουσείου τούτου. Εἰργάζετο ἐκ παραλλήλου ἐντό-

νως διὰ τὴν ὀριστικὴν δημοσίευσιν τῶν ἐν Κνωσῶ ἔργασιῶν του—εἰς τὸ σύγγραμμα τὸ ὁποῖον μετὰ ἔτη ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸν τίτλον *The Palace of Minos*—καὶ ἐξέδωκε τὸν πρῶτον τόμον τῶν *Scripta Minoa*.

Τὸ 1911 ὁ Ἕβανς ἐπαραιομοφορήθη μὲ τὸ παράσημον τῶν ἱπποτῶν διὰ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν. Ἐν τούτοις τὰ ἐνδιαφέροντά του ὑπῆρξαν ποικιλώτερα παρὰ ποτὲ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὸν προσκοπισμὸν ἐξεδηλώθη μὲ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Σώματος *Youlbury* ἐν Ὁξφόρδῃ μὲ ἀρχηγεῖον ἐγκατασταθὲν εἰς αὐτὰ τὰ κτήματά του τὸ 1914.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἀπὸ τοῦ 1912, ἡ Κρήτη ἠνώθη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ὁ πρῶτος Παγκόσμιος Πόλεμος παρημπόδισεν ἐπὶ τινα ἔτη πᾶσαν ἀνασκαφικὴν του δρασίαν εἰς τὴν Κνωσόν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἀρχαιολογικὴν του δρασίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅποθεν μάλιστα ἐτάχθη ὑπερασπιστὴς τῶν δικαίων τῶν μικροτέρων ἐθνῶν.

Τὸ 1920 μετέβη εἰς Στοκχόλμην, ἵνα δεχθῆ παρὰ τῆς Σουηδικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ Γεωγραφίας τὸ Μέγα Χρυσοῦν Μετάλλιον, τὸ μέχρι τότε ἀπονεμηθὲν μόνον εἰς τὸν *Montelius*. Τὸ 1921 ἐξεδόθη ὁ πρῶτος τόμος τοῦ *The Palace of Minos*. Ἀπὸ τοῦ 1922 μέχρι τοῦ 1926 αἱ ἀνασκαφαί, περὶ τὸ ἀνάκτορον μάλιστα, ἐσυνεχίσθησαν παρὰ τοῦ Ἕβανς, ὡς καὶ ἀκολούθως, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευτέρου (1928) καὶ τοῦ τρίτου (1930) τόμου τοῦ ἔργου του, ἀπὸ τοῦ 1930 μέχρι τοῦ 1931: ὁ βοηθός του *MacKenzie* ἤρχετο κατ' ἔτος εἰς τὴν Κνωσόν. Τὸ 1934 ἐδέχθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῶν Ἀρχαιοδιφῶν ἀπονεμηθὲν Χρυσοῦν Μετάλλιον. Τὸ 1935 ἐξεδόθη ὁ τέταρτος καὶ τελευταῖος τόμος τοῦ *Palace of Minos* καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ἕβανς ἐπεσκέπτετο διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν Κνωσόν καὶ τὸ Ἡράκλειον, ὅπου ἐτιμήθη πολλαχῶς καὶ διὰ χαλκῆς προτομῆς ὑπὸ τοῦ Δήμου καὶ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως.

Τὸ 1938 ἡ υἡγεία του ἤρχισε νὰ κλονίζεται καὶ ἐχρειάσθη νὰ ὑποστῆ ἐγχείρησιν. Ὁ πόλεμος καὶ ἡ κατὰ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, τὰς ὁποίας τόσον ἠγάπησεν, εἰσβολὴ τοῦ 1940 ὑπῆρξαν σοβαρὰ πλήγματα διὰ τὸν Ἕβανς, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον τὰς πραγματικὰς καταστροφὰς ἔμαθεν ἐπηυξημένας ὑπὸ φημῶν, ὅτι ἡ Κνωσὸς ἐβομβαρδίσθη καὶ ὅτι τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου εἶχε κονιορτοποιηθῆ.

Τὸν Μάϊον 1940 μετέβη διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ Λονδῖνον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ βομβαρδισθέντος τμήματος τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου καὶ ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῆς τύχης τῶν εἰς Κρήτην καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα εὐρισκομένων φίλων του. Περὶ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ἠσθένησε καὶ ἐχρειάσθη δευτέραν ἐγχείρησιν.

Κατὰ τὴν ἐνενηκοστὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του ἀποστολὴ φί-

Sir ARTHUR EVANS

(Εξ τοῦ «Time and Chance, the Story of Arthur Evans» by Joan Evans, Longmans, Green and Co. 1943).

ΤΙΝΑΞ ΙΗ'

JOHN PENDLEBURY

Ἡ τελευταία πρὸ τοῦ θανάτου του φωτογραφία (Φεβρ. 1941)

λων του παρουσίασεν εἰς αὐτὸν τιμητικὸν ψήφισμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας· τρεῖς ἡμέρας βραδύτερον ἀπέθνησκε, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τέκνα.

Ὅσοι ἐγνώρισαν τὸν Ἡβανς δὲν θὰ λησμονήσουν εὐκόλως τὴν μορφὴν του : δὲν θὰ λησμονήσουν τὴν μικρὰν, σαφῶς ἐνεργητικὴν του ὄψιν, τὰς ταχείας σχεδὸν ὡς πτηνοῦ χειρονομίας του, τὴν ὑπερήφανον κελτικὴν ῥωμαντικὴν ἰδιοσυγκρασίαν του, τὸν νευρώδη, τελείως ἄφοβον, ταχὺν καὶ γενναιόφρονα χαρακτῆρά του, τὸν πάντοτε πρόθυμον ὑπερασπιστὴν τῶν ἀσθενεστέρων, τὸν ἀληθῶς φίλον τῶν μικρῶν ἐθνῶν καὶ τῶν καταθλιβομένων μειονοτήτων. Ἡ χαμηλή, μόλις ἀκουομένη φωνή του κατέστρεφε τὴν ἐντύπωσιν τῶν διαλέξεών του, τῶν ὁποίων τὸ θέμα ἦτο ἐξαιρετικόν, ἀλλ' εἰς στενὸν κύκλον δὲν θὰ εὐρίσκετο πλέον εὐχάριστος σύντροφος, καλύτερος εἰς τὰς διηγήσεις καὶ τὰ ἀνέκδοτα.

Ὡς ἀρχαιολόγος ὁ Ἡβανς ὑπῆρξε «θεαματικός». Συχνὰ διετύπωνε συμπεράσματα μὲ τὴν διαίσθησιν καὶ τὴν σιληπνότητα τοῦ κελτικοῦ πνεύματός του, συμπεράσματα τῶν ὁποίων τὴν προφάνειαν τὸ βραδὺ ἀγγλοσαξωνικὸν πνεῦμα εὐρίσκεν ἀνεπαρκῆ, ἀλλὰ ταῦτα τοσάκις ἐπληθήθυσαν διὰ μεταγενεστέρων ἐρευνῶν, ὥστε ὁ Ἡβανς ἀκόμη καὶ εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν ἐθεωρεῖτο πάντοτε ὁ σκαπανεύς, τοῦ ὁποίου αἱ θεωρίαι εἶχον προορισμὸν νὰ ἀποδειχθοῦν καὶ νὰ ἀποβοῦν βραδύτερον κανόνες.

Τὸν ὁμοίον του βεβαίως δὲν θὰ εὔρωμεν εὐκόλως· ἀλλὰ δὲν θὰ εἶπω «*requiescat in pace*», διότι ὁ μόνος Παράδεισος ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν Sir Arthur Evans θὰ ἦτο ὁ τῆς ἀκαταπαύστου ἐνεργητικότητος!

JOHN PENDLEBURY

Ὁ John Devitt Strongfellow Pendlebury, υἱὸς τοῦ Δρος H. S. Pendlebury, διακεκριμένου χειρουργοῦ καὶ παθολόγου, ἐγεννήθη ἐν Λονδίῳ τὸ 1904 καὶ ἐξεπαιδεύθη εἰς τὸ Winchester School καὶ εἰς τὸ Penbroke College τοῦ Καϊμπριτζ.

Ἀκόμη καὶ ὡς μαθητὴς ἐπέδειξεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν αἰγυπτιολογίαν καὶ τοὺς κλασικοὺς καὶ ἐνωρὶς ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, χωρὶς ὅμως τότε νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὴν Κρήτην, τὴν νῆσον τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησε καὶ εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ὁποίας τόσον προθύμως ἐθυσιάσθη.

Εἰς τὸ Cambridge, ὅπου τὸ πρῶτον τὸν συνήντησα, διέπρεψε τόσον ὡς ἐξαιρετος ἀθλητὴς ὅσον καὶ σπουδαστὴς καὶ ἦτο ὑπερήφανος, διότι ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸ ἄλμα εἰς ὕψος κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας.